

3. Részletes megjegyzések

3.1 Az EGSZB ezenkívül szeretné, ha a közösségi jogban megjelenne az olyan licenckel megfelelő elismerése és védelme, mint például a GPL („general public licence”), vagy pedig a „Creative Commons” a könyvekre és a művészeti alkotásokra vonatkozóan. Az ilyen licenckel nagy szabadságot nyújtanak a felhasználóknak. A GPL például igen sok, a szerverekhez használt informatikai programra (internetes útvonalválasztók, közigazgatási ill. vállalati alkalmazások) vonatkozik.

3.2 Ezek a tágabb körű felhasználást lehetővé tevő licenckel elősegítik a művek felhasználók és célközönség általi terjesztését

és birtokba vételét, és teljesen megfelelnek az ismeretek és technológiák gyors terjesztésére irányuló célkitűzéseknek, amelyek a lisszaboni stratégia jellemzői.

3.3 Az EGSZB arra kéri tehát az Európai Bizottságot, hogy kezdje újra az elmélkedést, amely – úgy tűnik – erejét veszti a kodifikációval, továbbá hogy tervezzen kezdeményezéseket annak érdekében, hogy a lehető legszélesebb kör számára elérhetővé váljanak a művek a szabad licenckel elismerésével, valamint az információs társadalombeli birtokosok és felhasználók jogainak újbóli kiegyenlítésével, az Európai Közösség versenyképességének és innovációs képességének megerősítése érdekében.

Kelt Brüsszelben, 2006. október 26-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Dimitris DIMITRIADIS

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a szerzői jog és egyes szomszédos jogok védelmi idejéről (kodifikált szöveg)”

COM(2006) 219 final – 2006/0071 (COD)

(2006/C 324/03)

2006. június 6-án a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 95. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció véleményét 2006. szeptember 20-án elfogadta. (Előadó: Daniel Retureau.)

Az EGSZB mandátumának megújítására való tekintettel a Közgyűlés úgy határozott, hogy e véleménnyel az októberi plenáris ülésen foglal állást, és – az Eljárási Szabályzat 20. cikkének megfelelően – Daniel Retureau-t főelőadónak jelölte ki.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. október 26-án tartott 430. plenáris ülésén 104 szavazattal, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Az Európai Bizottság javaslatai

1.1 Kodifikációról van szó, a kodifikált szövegek – a néhány formai kiigazítás ellenére – nem módosítják a kodifikáció időpontjában alkalmazandó jogot, ami konszolidált jogként valósul meg.

1.2 „A polgárok Európájának” összefüggésében a közösségi jog egyszerűsítése és egyértelműsége nagy jelentőséggel bír. Az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság kiemelték tehát a gyakran módosított jogi aktusok kodifikációjának szükségességét, és intézményközi megállapodásban egyeztek meg arról, hogy gyorsított eljárás lenne alkalmazható. A kodifikáció tárgyát képező jogi aktusokon semmilyen lényegi módosítás nem végezhető.

2. Általános megjegyzések

2.1 Az EGSZB megállapítja, hogy az Európai Bizottság javaslatai pontosan megfelelnek a kodifikáció terén alkalmazandó gyorsított eljárás céljainak.

2.2 Fel kell vetni mindazonáltal a szerzői jogokra és a szomszédos jogokra vonatkozó jogszabályok stabilizációjának kérdését, a kodifikáció értelme ugyanis csupán akkor nyilvánvaló, amikor a vizsgált területre alkalmazandó jog már várhatóan nem változik mélységében.

2.3 A szerzői jog védelmének időtartama, amely modernkori eredetű, a XIX. században tíz év volt, napjainkban hetven évvel túlnyúlik a szerző halálának időpontján, és semmi nem utal arra, hogy jogosultaktól vagy szomszédos jogok birtokosaitól eredő, újabb nyomásra nem nőnek tovább a jövőben a védelmi időszakok.

2.4 A helyzet jelenleg erősen kiegyensúlyozatlan a szerzők örököseinek (mintegy három nemzedéken át) és a szomszédos jogok birtokosainak a javára, és helyénvaló lenne felülvizsgálni a közönség – és maguk az alkotók – igényeihez képest aránytalanul vált védelmi időszakokat. Amennyiben ugyanis a WTO egy tagja, például az Egyesült Államok, az eredeti védelmi időszakot – amint az várható – kilencven évre vagy egy évszázadra növeli (lásd „Disney-módosítás”), mi történik majd Európában? Felül kell majd vizsgálnunk a szellemi tulajdon jog tárgyában kötött kereskedelmi egyezményeinket?

2.5 Igen sok mű (irodalmi, filozófiai és egyéb) csupán egyszer jelenik meg, az eredeti nyelven, és nem kerül újabb kiadásra a szerző, sőt annak örökösei életében sem. Bár a maguk idejében nem váltak bestsellerré, számos közülük bír bizonyos értékkel, hamar hozzáférhetetlenné válnak azonban valamennyi lehetséges olvasó számára. A jogok határozatlan időre szóló meghosszabbítása valójában csak viszonylag kevés alkotó számára előnyös, a védelmi rendszer azonban – időtartamánál fogva – jóval nagyobb számban „iktat ki” műveket, amelyeket az olvasók, a diákok többé nem találnak majd meg, amint az első kiadás elfogyott.

2.6 Fel kell vetni tehát a szerzői jogokra és a szomszédos jogokra vonatkozó jogszabályok stabilizációjának kérdését, a kodifikáció értelme ugyanis csupán akkor nyilvánvaló, amikor a vizsgált területre alkalmazandó jog várhatóan már nem változik mélységében.

2.7 Márpedig – a digitalizáció korában – alaposan el kellene gondolkodnunk a művek terjesztése, valamint a közönségnek az egyetemes kultúrához és alkotásokhoz való hozzáférési joga kapcsán. Az EGSZB nem látja tehát még elérkezettnek az időt a kodifikációra, és előnyben részesítette volna egyszerűen az egységes keretbe foglalást, továbbá a szerzői jogra és a szomszédos jogokra vonatkozó védelem feltételeinek és időtartamának felülvizsgálatát, amelyek meg kell, hogy feleljenek a lisszaboni stratégiának.

3. Részletes megjegyzések

3.1 Az EGSZB ezenkívül szeretné, ha a közösségi jogban megjelenne az olyan licenckek megfelelő elismerése és védelme, mint például az LGPL („lesser general public licence”) a műszaki dokumentációkra, vagy pedig a „Creative Commons” a könyvekre és a művészeti alkotásokra vonatkozóan. Az ilyen licenckek nagy szabadságot nyújtanak a felhasználóknak. A GPL („general public licence”) például igen sok, a szerverekhez használt informatikai programra (internetes útvonalválasztók, közigazgatási ill. vállalati alkalmazások) vonatkozik.

3.2 Ezek a tágabb körű felhasználást lehetővé tevő licenckek elősegítik a művek felhasználók és célközönség általi terjesztését és birtokba vételét, és teljesen megfelelnek az ismeretek és technológiák gyors terjesztésére irányuló célkitűzéseknek, amelyek a lisszaboni stratégia jellemzői.

3.3 Az EGSZB arra kéri tehát az Európai Bizottságot, hogy kezdje újra az elmélkedést, amely – úgy tűnik – erejét veszti a kodifikációval, továbbá hogy tervezzen kezdeményezéseket annak érdekében, hogy a lehető legszélesebb kör számára elérhetővé váljanak a művek a szabad licenckek elismerésével, valamint az információs társadalombeli birtokosok és felhasználók jogainak újbóli kiegyenlítésével.

Brüsszel, 2006. október 26.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS